

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

3r ESO

“TALLER D’ECONOMIA ”

DEPARTAMENT D’ECONOMIA

IES "HISTORIADOR CHABÀS" DÈNIA CURS

2023-2024

ÍNDIX

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

TALLER D'ECONOMIA(3r ESO)

1. INTRODUCCIÓ	1
1.1. Justificació.....	2
1.2. Contextualització.....	3
2. OBJECTIUS DE L'ETAPA D'ESO	4
3. COMPETÈNCIES	5
3.1 Competències clau.....	5
3.2 Competències específiques.....	6
4. SABERS.....	8
5. CRITERIS D' AVALUACIÓ	11
5.1. Relacions entre els sabers, les competències específiques i els criteris d'avaluació.....	12
6. INSTRUMENTS D' AVALUACIÓ	12
7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ	14
8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES	15
8.1. Metodologia general.....	15
8.2. Metodologia específica de la matèria.....	15
8.3. Estratègies i tècniques docents.....	16
8.4. Recursos didàctics i organitzatius.....	16
8.4.1. Recursos didàctics.....	16
8.4.2. L'organització de l'espai.....	17
8.5. Activitats i estratègies d'ensenyament aprenentatge.....	17

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB ALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS (mesures de Nivell III i Nivell IV)	17
10. UNITATS DIDÀCTIQUES	18
10.1. Organització de les unitats didàctiques.....	18
10.2. Distribució temporal de les unitats didàctiques.....	19
11. ELEMENTS TRANSVERSALS	20
11.1. Foment a la lectura.....	20
11.2. Ús adequat de les tecnologies de la informació i la comunicació.....	20
11.3. Emprenedoria.....	20
11.4. Educació cívica i constitucional.....	21
12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES	21
13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT	22
13.1. Valoració de l'ajustament de la programació i els resultats.....	22
13.2. Procediments de comunicació amb l'alumnat, professorat i famílies sobre el procés d'ensenyament aprenentatge.....	23

1. INTRODUCCIÓ

Taller d'economia de 3r d'ESO és una matèria optativa segons la **Llei Orgànica 3/2020**, de 29 de desembre, **LOMLOE**, currículum de la qual ve recollit al **DECRET 107/2022**, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.

La importància creixent que tenen els assumptes econòmics en els diferents àmbits de la nostra societat i la forma tan directa en què ens afecten individualment i col·lectivament plantegen la necessitat que l'alumnat reba en l'ensenyament obligatori una formació bàsica en economia i amb un coneixement de la seua realitat socioeconòmica més pròxima.

L'economia proporciona els conceptes i instruments bàsics perquè l'alumnat comprega millor el seu entorn social, amb la qual cosa es contribueix a millorar la transparència i la responsabilitat en l'exercici dels seus drets i deures.

A partir de l'estudi d'aquests sabers, l'alumnat serà capaç de dissenyar, en la seua realitat més pròxima, propostes que servisquen per a elaborar un projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat.

L'estudi d'aquesta matèria potencia les competències clau, i proporciona eines per a desenvolupar una visió crítica de nostra la societat tan present en els objectius de l'etapa secundària obligatòria i en els reptes del segle XXI.

Aquesta matèria facilita la comprensió de conceptes habituals de l'àmbit econòmic, com ara la desocupació, la inflació, producció sostenible, consum responsable, esgotament de recursos naturals, distribució de la renda i les conseqüències socials de la globalització. A més, el seu enfocament competencial permet que l'alumnat de tercer de l'ESO s'acoste a la seua realitat econòmica i social i s'implique i participe en el desenvolupament i progrés del seu entorn més pròxim amb el projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat, tot amb la finalitat que la seua acció es convertisca en motor de canvi des de la perspectiva social i sostenible que impregnen els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

La matèria s'associa amb els estudis previs realitzats en l'Educació Secundària Obligatòria i guarda especial relació amb les matèries comunes de Matemàtiques, Geografia i Història, Llengua Castellana, Valencià i Anglès, així com amb la matèria optativa d'Emprenedoria Social i Sostenible oferida en segon de l'ESO. Totes dues optatives de segon i tercer de l'ESO contribuiran a adquirir uns coneixements econòmics i d'emprenedoria bàsics en l'etapa obligatòria que podran ser ampliat en les matèries d'opció d'Economia i Emprenedoria i Formació i Orientació Personal i Professional cursades en quart de l'ESO.

1.1. Justificació

A l'hora d'elaborar la present programació didàctica (tercer nivell curricular) de la matèria Taller d'economia de 3^r, hem tingut en compte, en primera instància, les característiques concretes de l'alumnat al qual va dirigida. No obstant, hem seguit com a referència la informació que proporciona el Projecte Educatiu de Centre (segon nivell curricular) on s'especifiquen les necessitats, els interessos i l'entorn que envolta a tot l'alumnat del nostre institut en general. Tampoc hem perdut de vista la normativa educativa que s'aplica en tot el territori nacional i en la Comunitat Valenciana en concret (primer nivell curricular).

A Espanya el dret a l'educació està recolzat per la Constitució de 1978, en els seus articles 27 i 49. La normativa legal bàsica que regula l'educació a Espanya i més concretament a la Comunitat Valenciana és la següent:

ÀMBIT	NORMATIVA
Estatal	- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig , d'Ordenació de l'Educació (LOE), modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre per a la millora de la qualitat educativa (LOMQE).
	- Llei Orgànica 3/2020 (LOMLOE) , de 29 de desembre, per la que se modifica la actual Llei Orgànica 2/2006 (LOE), de 3 de maig, d'Educació.
	- Real Decreto 984/2021, de 16 de novembre , per el que es regulen l'avaluació i la promoció en la Educació Primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació en la Educació Secundària Obligatoria, el Batxillerat i la Formació Professional.
	- RD 243/2022, de 5 d'abril , pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims del Batxillerat.
Autonòmic	- Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell , pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum del Batxillerat.
	- Decret 51/2018, de 27 d'abril , del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015.
	- Decret 234/1997, de 2 de setembre , pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional dels Instituts d'Educació Secundària (ROF).
	- Ordre 45/2011 , de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula l'estructura de les programacions didàctiques en l'ensenyança bàsica.
	- RESOLUCIÓ de 27 de juny de 2023 , del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat durant el curs 2023-2024.
	- Llei 4/1983, de 23 de novembre (articles 18 i 19) , de la Generalitat, d'Ús i Ensenyament del València.
	- Ordre 38/2017 , de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'avaluació en Educació Secundària Obligatoria, en Batxillerat i en els ensenyaments de l'Educació de les Persones Adultes a la Comunitat Valenciana.
- Ordre 20/2019, de 20 d'abril , de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.	
	- Projecte educatiu de centre , on es defineix el projecte educatiu i els seus elements.

Anivell de Centre	- Programació General Anual del centre , és la concreció anual dels continguts del PEC.
	- Projecte curricular de centre , és l'instrument mitjançant el qual l'equip docent d'una etapa educativa estableix els elements del disseny curricular, a partir de l'anàlisi del context del centre.
	- Reglament de Règim Intern , que regula les relacions humanes dels membres de la comunitat educativa i el funcionament de l'IES Historiador Chabàs de Dénia.

1.2. Contextualització

La present programació està realitzada tenint en compte les característiques específiques del centre IES Historiador Chabàs ubicat a Dénia (Alacant). L'organització del centre s'estableix en el **Decret 234/1997**, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional dels instituts d'Educació Secundària. Al nostre centre es realitzen estudis d'ESO, Batxillerat de diferents modalitats, Cicles formatius de grau mitjà i superior de la família Professional d'Activitats Físiques i esportives i Informàtica, FPB d'Informàtica d'Oficina i Cicle Mitjà de Busseig Esportiu amb Escafandre Autònom i Cicle Superior de Màrqueting i Publicitat. Un fet diferencial respecte a la resta d'instituts de la comarca és el batxillerat nocturn, que no apareix en cap altre centre, així com l'oferta de batxillerat d'Arts Plàstiques i Arts Escèniques.

El Projecte lingüístic de centre, tal com queda definit en l'Article 13 de la Llei 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat Valenciana, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià, és l'instrument mitjançant el qual cada centre educatiu articula i concreta l'aplicació del Programa d'educació plurilingüe i intercultural d'acord amb les característiques del centre educatiu i de l'alumnat. Segons aquest, la llengua en la que s'impartirà la matèria de Taller d'economia serà el valencià.

En **3r d'ESO**, la programació va dirigida a un grup format per estudiants d'edats compreses entre 14 i 15 anys. Tot l'alumnat coneix i utilitza correctament, tant de forma oral com escrita el valencià i el castellà.

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA D'ESO

D'acord amb el que estableix l'article 7 del Reial decret 217/2022, l'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permeten:

1. Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg refermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
2. Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
3. Valorar i respectar les diferències de gèneres i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.

4. Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
5. Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.
6. Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
7. Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
8. Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
9. Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
10. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.
11. Conèixer i acceptar el funcionament del seu cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat.
12. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, i contribuir a la conservació i millora.
13. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
14. Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

3. COMPETÈNCIES

3.1 COMPETÈNCIES CLAU

Les competències clau que es recullen en el Perfil d'eixida de la LOMLOE són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

El desenvolupament d'aquesta matèria promou les diferents competències clau.

En primer lloc, la matèria té relació amb la **competència personal, social i d'aprendre a aprendre** perquè l'alumnat utilitzarà els coneixements adquirits i actituds enfront de diferents contextos socials, com a futurs productors i consumidors.

Les competències en **comunicació lingüística i plurilingüe** són presents en la matèria, ja que aquestes competències permeten a l'individu comportar-se com a agent comunicatiu, que produeix i rep missatges amb diferents finalitats. El desenvolupament de la matèria afavoreix que l'alumnat siga capaç d'explicar fenòmens socials que coneixia anteriorment, però ara usant un llenguatge propi, tècnic i precís, i també promou la concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència i la resolució de conflictes.

La competència **matemàtica i competències en ciència i tecnologia** és present en la matèria perquè permeten aplicar el raonament matemàtic per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context.

La competència **emprenedora** té gran rellevància en la matèria perquè permet transformar les idees en actes, afavorint l'aprofitament de noves oportunitats. Per tant, l'alumnat podrà avaluar les seues possibilitats de decisió en situacions determinades, valorant les conseqüències que tenen tant per a la seua situació personal com per a tota la societat.

La competència **digital** també és present perquè els principals mitjans de comunicació ofereixen contínuament informació referida a l'àmbit econòmic.

Finalment, la competència **ciutadana** fa reflexionar des de l'ètica i la responsabilitat, les diferents actuacions i successos que es donen en l'actualitat i la competència en consciència i expressions culturals ens facilita valorar la diversitat en cada context històric, econòmic, social i personal.

Amés compta amb una sèrie de descriptors que ens permetran concretar el seu grau d'assoliment en relacionar-los amb les competències específiques que descriurem a continuació.

3.2 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Pel que respecta a les competències específiques, en aquesta matèria s'aprendrà el funcionament i els problemes bàsics de l'economia, es mostraran les principals actuacions que els agents econòmics tenen en l'economia (les famílies, les empreses, el sector públic i el tercer sector), es reflexionarà sobre les qualitats socials necessàries per a treballar en equip buscant noves oportunitats de millora de l'entorn, s'establiran els objectius econòmics associats al treball digne, el creixement sostenible, l'estabilitat de preus i la igualtat efectiva i s'ensenyaran diferents metodologies per a obtenir fonts d'informació fiables, per a proposar finalment actuacions de millora de l'entorn més pròxim concorde als principis acordats per la societat en un projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat. Així doncs, la competència específica 7 és possible gràcies a la posada en marxa de les competències prèvies.

CE:competència específica

DC: Descripció de la competència

CE1. Identificar els problemes econòmics bàsics vinculats amb l'escassetat i la necessitat de triar, relacionant-los amb situacions de l'entorn més pròxim.
CE2. Analitzar les qualitats individuals i col·lectives que caracteritzen una actitud emprenedora i posar-les en pràctica, mitjançant el treball cooperatiu, per a trobar noves oportunitats de millora en l'entorn social i econòmic més pròxim basades en principis d'equitat, coeducació i igualtat.
CE3 Descriure la importància del paper de les famílies, les empreses i l'Estat en el funcionament de l'economia, analitzant la realitat socioeconòmica de l'entorn més pròxim de l'alumnat.
CE4 Identificar els principals indicadors macroeconòmics relacionats amb el mercat de treball, la redistribució de la renda, el creixement i els preus que li facen comprendre la seua realitat, fent servir fonts i eines bàsiques d'anàlisi
CE5 Explicar la connexió entre l'activitat de l'Estat i la necessitat de finançament públic per al compliment dels seus objectius, així com, identificar les principals figures tributàries, valorant la funció social i el paper redistributiu dels impostos en la societat
CE6 Recopilar informació de diferents fonts econòmiques, seleccionant dades fiables que donen rigor a les propostes de millora del projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat.
CE7. Dissenyar un projecte senzill de col·laboració amb un servei a la comunitat que possibilita la

millora

de la qualitat de vida de les persones i el medi ambient, basant-se en els principis recollits en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

DC1.1. Conèixer el problema de l'escassetat i la necessitat de triar, fa possible que l'alumnat detecte les limitacions actuals de l'economia i la necessitat de la cerca de solucions que ajuden a aconseguir amb èxit els reptes de l'entorn més pròxim de l'alumnat reflectint-lo en el seu propi projecte de millora social.

DC2 L'alumnat comprendrà com l'emprenedoria contribueix a els canvis socials, reconeixent el paper que exerceixen i valorant al mateix temps la importància d'un comportament ètic, incorporant els valors d'equitat i solidaritat que subjauen en l'Estat del benestar.

L'alumnat identificarà el perfil i el paper de qui emprén un projecte des del punt de vista del concepte de ciutadania global, l'objectiu de la qual es troba essencialment en una fi social, compartit amb el respecte als valors democràtics, d'igualtat i de respecte al medi ambient, i analitzar en quina mesura reconeix aqueixes característiques com a pròpies. Així doncs, l'objectiu és que la joventut es conega a si mateixa, enfortisca les seues capacitats de lideratge i d'autonomia i millore les seues aptituds per al treball en equip, destacant el valor social de l'emprenedoria i la innovació com a motor de progrés social, que implementarà en un projecte cooperatiu.

DC3 Els alumnes i les alumnes han de ser conscients de les decisions bàsiques que prenen els agents econòmics i les seues conseqüències. Conèixer les activitats que realitzen els diferents sectors econòmics, posant l'accent en les activitats més pròximes a l'alumnat, propiciarà la possibilitat d'adoptar actituds de responsabilitat i implicació amb la societat a través del seu projecte de servei de comunitat. Al mateix temps, reflexionar sobre el paper de l'Estat en l'economia i les seues funcions i identificar el funcionament del tercer sector com una forma més de comportament econòmic és vital per a conèixer el funcionament de la societat actual.

DC4 L'alumnat realitzarà una anàlisi bàsica de diferents variables macroeconòmiques com ara la taxa d'atur, producte interior brut, inflació, dèficit públic, deute públic, tipus d'interés, economia submergida, per a conèixer la situació actual i buscar possibles solucions.

Es facilitarà a l'alumnat les eines i coneixements econòmics generals, a partir de les quals es desenvoluparan les competències cíviques i socials, i actituds crítiques i personals sobre la realitat econòmica més pròxima que aplicaran en el seu projecte de col·laboració de servei a la comunitat.

DC5 L'alumnat analitzarà la informació de les principals partides derivada dels pressupostos de l'Estat amb l'objectiu que relacione les polítiques de despesa amb la necessitat d'obtenir ingressos per a finançar-les. Dins de la part de finançament públic, analitzarà les principals fonts d'ingressos públics, centrant-se en els diferents tipus de tributs i les seues característiques, i els relacionarà amb la capacitat redistributiva d'aquests amb la finalitat que l'alumnat comprenga la seua importància per a mantindre l'Estat de Benestar.

Al mateix temps, l'alumnat ha d'analitzar la destinació dels diferents tributs en la societat, valorant la importància que totes les persones i empreses contribuïssin a mantindre els serveis públics. A més, comprendre la interrelació dels impostos i els nivells de govern és essencial perquè l'alumnat siga conscient de la rellevància de les activitats de les diferents administracions públiques i de les vies per al seu finançament. D'altra banda, l'educació fiscal té com a objectiu primordial transmetre idees, valors i actituds favorables a la responsabilitat fiscal i contraris a les conductes defraudadores. Així doncs, es persegueix el desenvolupament d'actituds de compromís enfront del bé comú i a les normes que regulen la convivència democràtica; es posa en relleu el sentit social dels impostos i la seua vinculació amb la despesa pública, i el perjudici que comporta el frau fiscal i la corrupció.

En definitiva, l'alumnat coneixerà el funcionament del sistema tributari, entendre la funció social i solidària dels impostos i comprendrà els costos socials i econòmics de l'incompliment de les obligacions tributàries.

DC6 L'alumnat ha d'aprendre a recopilar informació del seu entorn a través de fonts secundàries i fonts primàries, amb la finalitat d'aconseguir dades que li permetran donar resposta a situacions que s'estiguen desenvolupant en el seu entorn més pròxim. Aquesta informació ha de ser contrastada i fiable per a aconseguir un rigor científic en les propostes que l'alumnat proposa.

La recopilació i anàlisi d'informació permetrà que l'alumnat pugui comprendre la situació social i econòmica del seu entorn i poder desenvolupar comportaments responsables i ètics col·laborant i participant en la millora i progrés de la seua localitat. Aquesta informació serà aplicada al projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat al qual s'al·ludeix en la competència específica 7.

DC7. Han d'entendre els avantatges de la globalització econòmica i el progrés econòmic, però també els seus inconvenients i les mesures que existeixen per a reduir les externalitats. L'ús de les noves tecnologies és fonamental per a trobar empreses i/o entitats pròximes a l'alumnat, compromeses amb els ODS, l'Agenda 2030 i al desenvolupament sostenible, amb la finalitat d'analitzar les causes de la seua decisió i les accions que duen a terme per a aconseguir millorar la qualitat de vida de les persones i el medi ambient des de punt de vista crític i ètic.

Tota aquesta anàlisi permetrà a l'alumnat realitzar un projecte de servei a la comunitat que li faci participar del seu propi aprenentatge i que permeta col·laborar amb diferents tipus d'associacions i administració local que tinguen com a objectiu la millora de l'entorn des de la perspectiva social i mediambiental.

La relació que s'estableix entre les competències clau i les competències específiques ve representada en la següent taula:

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic:

- CCL. Competència en comunicació lingüística
- CP. Competència plurilingüe
- STEM. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria
- CD. Competència digital
- CPSAA. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC. Competència ciutadana
- CE. Competència emprenedora
- CCEC. Competència en consciència i expressió culturals

	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X			X		X	X	
CE2	X	X		X	X	X	X	
CE3	X		X	X	X	X	X	
CE4	X		X	X	X	X	X	
CE5	X		X	X	X	X	X	
CE6	X			X	X	X	X	
CE7	X	X	X	X	X	X	X	X

4. SABERS

Els sabers bàsics d'aquesta matèria s'agrupen en quatre blocs.

Un primer bloc introductor sobre conceptes econòmics bàsics i les principals eines per a emprendre des de la perspectiva social i sostenible.

En un segon bloc s'analitzaran els diferents agents econòmics que formen la societat actual, centrant-nos en el paper de les economies domèstiques, de les empreses, del sector públic i el tercer sector, així com les decisions que aquests agents realitzen i els efectes d'aquestes. Concretament en el cas del sector públic és necessari comprendre d'on procedeixen els ingressos públics i a què es destinen, posant en valor els diferents tributs que existeixen en el sistema actual. En un tercer bloc es presenten diferents variables macroeconòmiques que fan comprendre els reptes i problemes de la societat actual.

En un quart bloc, s'aborden les tendències econòmiques més rellevants associades a l'economia circular, els Objectius de Desenvolupament Humà i l'Economia del Bé Comú que serveixen per a poder dissenyar un projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat en el qual l'alumnat s'implique amb el seu entorn més pròxim. En l'apartat de situacions d'aprenentatge es presenten criteris per a dissenyar el context i les activitats d'aprenentatge d'acord amb un enfocament metodològic basat en estratègies d'exposició, indagació o descobriment, actives i participatives, en les quals amb el suport de documents, articles de premsa i presentacions l'alumnat s'enfronte al

disseny d'un projecte social al servei de la comunitat en el qual han de mobilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds, i afavorir així el seu aprenentatge significatiu.

BLOC 1 L'ECONOMIA I EINES EMPRENEDORES (CE1, CE2, CE3, CE7)
GRUP DE SABERS 1.1 LA IMPORTÀNCIA DE L'ECONOMIA
<ul style="list-style-type: none"> • L'economia i el seu impacte en la vida de la ciutadania. • L'escassetat, elecció i assignació de recursos. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida. • Acostament als sistemes econòmics. • Els agents econòmics i aproximació al flux circular de la renda.
GRUP DE SABERS 1.2 EINES PER A EMPRENDRE
<ul style="list-style-type: none"> • El treball en equip, la intel·ligència emocional, la comunicació i el lideratge. • Tècniques per a desenvolupar la creativitat. Innovació al servei de la societat. • El desenvolupament d'iniciatives emprenedores.
BLOC 2 ELS AGENTS ECONÒMICS (CE1, CE3, CE4, CE5, CE7)
GRUP DE SABERS 2.1 LES PERSONES CONSUMIDORES: CONSUM RESPONSABLE
<ul style="list-style-type: none"> • Les empreses i l'economia circular. • La creació de valor compartit: econòmic, social i mediambiental. Cooperativisme i empenedoria social. Pimes, startups i viviers d'empreses. • Cooperativisme i empenedoria social. Pimes, startups i viviers d'empreses.
GRUP DE SABERS 2.2 LES EMPRESES I LES PERSONES EMPRENEDORES
<ul style="list-style-type: none"> • Les empreses i l'economia circular. • La creació de valor compartit: econòmic, social i mediambiental. Cooperativisme i empenedoria social. Pimes, startups i viviers d'empreses. • Cooperativisme i empenedoria social. Pimes, startups i viviers d'empreses.
GRUP DE SABERS 2.3 L'ESTAT
<ul style="list-style-type: none"> • Aproximació al sector públic. Funcions i Estat de Benestar. • Els serveis públics: educació, sanitat i serveis socials. Assignació dels serveis per nivells de govern. • Funcions bàsiques de la Seguretat Social.
BLOC 3 VARIABLES ECONÒMIQUES I SOCIALS (CE1, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7)
GRUP DE SABERS 3.1 L'ENTORN LABORAL
<ul style="list-style-type: none"> • El mercat de treball. Ocupació i desocupació. • Cerca de treball: currículum i entrevista laboral. • Desigualtat de gènere en el món laboral. La bretxa salarial i el sostre de cristall. • Drets de les persones treballadores.
GRUP DE SABERS 3.2 ESTABILITAT DE PREUS
<ul style="list-style-type: none"> • Els diners i els diferents mitjans de pagament. Monedes socials. • Falsos mites de les monedes virtuals. • Tipus d'interès i inflació
GRUP DE SABERS 3.3 EL SISTEMA TRIBUTARI. EINA D'IGUALTAT I EQUITAT
<ul style="list-style-type: none"> • Introducció a l'Educació civicocontributària. Sensibilitat davant els efectes negatius derivats del frau fiscal i l'evasió fiscal. • El pagament d'impostos i els valors de justícia, equitat i solidaritat. • Principis tributaris. La necessitat dels ingressos públics. • Principals mesures públiques com a instruments de redistribució de la renda.
GRUP DE SABERS 3.4 PRODUCCIÓ I CREIXEMENT SOSTENIBLE
<ul style="list-style-type: none"> • Globalització: avantatges i inconvenients. • Introducció als indicadors del creixement. • Alternatives al creixement.

BLOC 4 LA NOVA ECONOMIA (CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7)

- Objectius de Desenvolupament Sostenible. Agenda 2030.
- Noves tendències econòmiques: l'Economia del Bé Comú i l'Economia Circular.
- Disseny d'un projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat: una solució pròxima.

5. CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els criteris d'avaluació d'aquesta matèria van dirigits a comprovar el grau d'adquisició de les competències específiques, això és, el nivell en el qual a l'alumnat és capaç de mobilitzar els sabers, conceptuals, procedimentals i relatius a actituds i valors en situacions o activitats de l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

Hem creat una sèries de situacions d'aprenentatge que ens permetran treballar les competències específiques definides anteriorment i avaluarem amb els criteris establerts al currículum publicat al decret 107/2022.

BLOC 1

Criteris d'avaluació per a Competència específica 1.

1.1. Identificar el problema bàsic de l'escassetat a partir d'experiències viscudes en el seu entorn comparant-lo amb les necessitats econòmiques que ha tingut en cada etapa de la seua vida.

1.2. Identificar el cost d'oportunitat en la presa de decisions, analitzant situacions quotidianes de la seua realitat més pròxima.

1.3. Descriure la realitat econòmica actual, analitzant com repercuteix en el benestar social del seu entorn més pròxim.

BLOC 2

Criteris d'avaluació per a Criteris d'avaluació per a Competència específica 2.

2.1. Posar en pràctica habilitats socials, de motivació, lideratge i de cooperació en diferents contextos de treball en equip, utilitzant diferents estratègies comunicatives basades en principis d'equitat, coeducació i igualtat.

2.2. Analitzar els resultats aconseguits en el seu treball diari amb consciència de l'esforç personal aplicat i els assoliments obtinguts, realitzant propostes de millora.

2.3. Identificar les fortaleses i febleses personals, relacionant-les amb els diferents àmbits del desenvolupament personal i la vida diària i aplicant-les en l'elaboració de propostes de millora amb creativitat i hàbits d'estudi i treball.

BLOC 2

Criteris d'avaluació per a Competència específica 3.

3.1 Identificar com es produeix el desenvolupament econòmic i el benestar social avaluant, amb sentit crític, el paper dels diferents agents econòmics i les seues relacions, establint la seua connexió amb fets rellevants.

3.2 Descriure els principals costos i beneficis que suposa per a la societat els comportaments en el mercat per part dels agents econòmics, manifestant actituds de respecte i interès i debatent sobre això per a desenvolupar l'autonomia i l'esperit crític.

3.3. Representar el flux circular de la renda assenyalant el paper dels diferents agents econòmics.

3.4. Identificar el paper de l'Estat a través d'algunes de les seues principals actuacions, reflexionant sobre el seu impacte econòmic i social.

BLOC 3

criteris d'avaluació per a Competència específica 4

4.1 Identificar alguns indicadors macroeconòmics bàsics de l'economia, analitzant dades contrastades i valorant aquells que tenen en compte aspectes redistributius i socials.

4.2 Descriure el funcionament del mercat de treball, identificant els signes de desigualtat de gènere de manera crítica.

4.3 Definir la inflació i els seus efectes sobre els consumidors, les empreses i l'economia en general, mitjançant la interpretació de dades facilitades.

4.4 Analitzar aquells indicadors bàsics que els ajuden a conèixer la situació de l'economia, la seua estructura, el seu nivell de competitivitat i cap a on es dirigeix per a aconseguir un món més sostenible, equitatiu i igualitari

BLOC 3

criteris d'avaluació per a Competència específica 5.

5.1. Diferenciar els diferents tipus d'ingressos públics, especialment els impostos, reflexionant sobre la seua necessitat i el seu paper en el manteniment de l'Estat de Benestar

5.2. Relacionar els diferents tributs amb els nivells d'administracions públiques, identificant-los amb les polítiques de despesa.

5.3. Relacionar el frau fiscal amb la igualtat i la redistribució de la renda i la riquesa, valorant la importància del comportament cívic com a contribuents

TOTS ELS BLOCS

criteris d'avaluació per a Competència específica 6.

6.1 Resumir textos econòmics senzills utilitzant correctament la terminologia econòmica adaptada al nivell educatiu en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, en les diferents llengües del currículum, utilitzant un llenguatge no discriminatori.

6.2 Seleccionar notícies d'actualitat econòmica, que donen resposta a les propostes de millora del projecte de serveis a la comunitat.

6.3 Diferenciar fets i opinions de la informació obtinguda, generant un comportament crític cap a les fonts consultades

BLOC 4

criteris d'avaluació per a Competència específica 7.

7.1 Assenyalar iniciatives en el seu entorn més pròxim, relacionades amb els ODS que identifiquen oportunitats per a millorar l'àmbit local i global, des d'una perspectiva crítica i constructiva

7.2 Dissenyar un projecte senzill de col·laboració amb un servei a la comunitat, donant resposta a necessitats detectades en el seu entorn local.

7.3 Analitzar les oportunitats que el projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat dissenyat ofereix a la seua realitat més pròxima, reforçant l'autoestima, la creativitat i el sentit de pertinença

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

S'entén per **procediment** d'avaluació el conjunt de recursos que utilitzem per a obtenir informació del procés d'ensenyament aprenentatge. Els **instruments** són documents específics o bé altres recursos que permeten obtenir informació suficient per a valorar adequadament la consecució dels objectius d'aprenentatge i les competències claus i, són variats per a assegurar l'objectivitat en el procés avaluador.

És molt important seleccionar convenientment els instruments que utilitzarem per avaluar els criteris d'avaluació i, per tant, fer una autèntica avaluació per competències. Per tant, és necessari interpretar prèviament els criteris d'avaluació corresponents, i així poder establir els instruments d'avaluació més adequats.

L'avaluació individualitzada ens permetrà portar a terme un seguiment minuciós dels següents procediments d'avaluació:

PROCEDIMENTS	INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ
A) Observació directa: actitud, interès i participació	☐ Registre sistemàtic de l'actitud i interès davant del procés d'Ensenyament-Aprenentatge amb una llista de control.
B) Procés de treball diari	☐ Quadern. ☐ Rúbriques d'activitats.
C) Prova objectiva	☐ Prova escrita a cada unitat.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Els resultats de l'avaluació s'expressara en els termes d'insuficient (IN), suficient (SU), Bé (BE), Notable (NT) i Excel·lent (EX), segons el grau d'assoliment dels objectius d'etapa i el nivell de consecució de les competències específiques i clau, partint dels criteris d'avaluació expressats en la programació. Per facilitar el càlcul i la transició a aquest nou criteri de puntuació farem la següent relació des de les puntuacions numèriques anteriors a aquestes.

IN: Puntuacions < 5

Su: 5

BE: 6

NT: 7 i 8

Ex:9 i 10

Es puntuarà de 0 a 10 seguint les ponderacions que s'especifiquen a continuació i s'arredonirà la puntuació resultat a l'enter següent per a posteriorment expressar-ho en la nomenclatura que marca el decret.

PROCEDIMENTS D' AVALUACIÓ			PONDERACIONS	
A) Observació directa: actitud, interès i participació			20%	
B) Procés de treball diari	B.1)	Quadern	20%	50%
	B.2)	Rúbriques d'activitats	30%	
C) Prova de coneixements cada unitats.			30%	

Durant el curs es realitzaran tres avaluacions, quedant superada cadascuna d'elles si la nota és igual o superior a Suficient (5 punts sobre 10). Es superarà l'avaluació contínua del curs, si la mitjana aritmètica de les tres avaluacions és igual o superior a Suficient.

D'acord amb l'article 33 del Decret **39/2008**, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis, la *falta d'assistència a classe de manera reiterada* pot provocar la impossibilitat de l'aplicació correcta dels criteris d'avaluació i la pròpia avaluació contínua. El percentatge de faltes d'assistència, justificades i injustificades, que originen la impossibilitat d'aplicació de l'avaluació contínua s'estableix en el 20% del total d'hores lectives de la matèria o mòdul. L'alumnat que es vegi implicat en aquesta situació tindrà dret a una prova escrita en cada avaluació.

8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

8.1. Metodologia general.

Al professorat li correspon guiar els passos i seqüenciar els aprenentatges per a que l'alumnat pugui assolir els objectius marcats de manera satisfactòria i eficient.

El model constructivista es basa en que l'alumnat ha de ser el que realitzi l'acció per a participar en la construcció del seu propi coneixement. Ho farà connectant les seues experiències i coneixements previs a tot allò nou que estiga aprenent, per donar-li un sentit i un significat a tots aquells coneixements nous que està adquirint (aprenentatge significatiu). A més a més, ha d'aprendre a aprendre, ha de ser autònom sense deixar d'interactuar amb la resta de persones i amb la realitat que l'envolta.

8.2. Metodologia específica de la matèria.

Per tant, es fomentarà l'aprenentatge significatiu, partint dels coneixements previs de l'alumnat, de la lògica dels continguts i de la motivació, cercant situacions quotidianes per despertar l'interès, contextualitzant els problemes amb situacions reals. A més a més, l'alumnat cada vegada ha de ser més autònom, per tant, interactuarà amb els altres i amb el seu entorn, sent un procés bidireccional en el que aprenem tots.

Es farà una contínua referència al paper dels nous coneixements i a les seues connexions amb els ja adquirits. També es promourà en l'alumnat l'establiment d'interrelacions entre els continguts de les diferents matèries, de manera que el procés d'ensenyament aprenentatge siga més eficient i, al mateix temps, tinga molt més sentit tot el que se'ls proposa fer i pensar.

8.3. Estratègies i tècniques docents.

De manera general, podem dir que les activitats d'ensenyament aprenentatge estaran seqüenciades segons el grau de dificultat (de menys a més), d'allò conegut a allò desconegut, d'allò concret a allò abstracte i de fets particulars a generals. Seran activitats motivadores, dirigides a potenciar l'interès de l'alumnat, amb un contingut atractiu; ja que aquesta motivació és una de les condicions de l'aprenentatge significatiu.

Cal tindre en compte els condicionants que ens poden eixir durant el procés d'ensenyament aprenentatge, per poder assolir els objectius marcats i poder donar resposta al tractament de la diversitat.

S'utilitzaran estratègies expositives per a introduir els nous continguts, així com estratègies d'indagació per a realitzar investigacions de casos senzills o analitzar problemes econòmics.

A més a més, amb el treball cooperatiu, l'alumnat podrà treballar conjuntament per arribar a uns objectius comuns, sent necessària la implicació de tots els membres per a aconseguir-ho amb èxit, si un falla no arribaran a l'objectiu final, si tots aconseguixen el seu objectiu

individual, s'assolirà l'objectiu de la tasca (interdependència positiva). Així potenciem que s'ajuden i comparteixen coneixements, recursos, materials o informacions, creant un ambient de confiança, una bona comunicació i establint una resolució de conflicte de manera constructiva. Per a que puguem entendre per a que serveix l'assignatura i quines aplicacions té en la nostra vida diària, ho hem d'aplicar de veritat a la nostra vida quotidiana. Per això, es realitzaran projectes al llarg del curs, on podran interactuar amb el seu entorn i donar-li sentit a tot el que treballen a l'aula. Aquest aprenentatge basat en projectes, té el seu pilar en la participació, la col·laboració i la motivació.

8.4. Recursos didàctics i organitzatius.

8.4.1. *Recursos didàctics.*

El material a utilitzar serà fonamentalment elaborat per la professora. Per a facilitar el procés d'ensenyament aprenentatge, s'utilitzaran diapositives, textos, fitxes, mapes conceptuals, periòdics, revistes econòmiques, etc. S'utilitzarà també el material d'accés gratuït disponible a la web <https://alloroconlaeconomia.wordpress.com/>.

Els mitjans audiovisuals que es faran servir seran pel·lícules, vídeos d'internet, programes de televisió, kahoot, plickers o recerca per internet per poder treballar amb les noves tecnologies. S'anirà a l'aula d'informàtica o aprofitarem les dos aules mòbils d'informàtica per a utilitzar els diferents programes informàtics i treballar amb el processador de textos, fulls de càlculs o editar vídeos.

8.4.2. *L'organització de l'espai.*

En l'aula s'han de donar totes les combinacions de treball possibles: individual, en parelles, en petit grup (cooperatiu) i en gran grup (grup classe).

Per a establir una bona comunicació dins l'aula, la distribució que seguirem serà:

- L'alumnat està assegut de manera individual per indicació de l'equip directiu ja que s'ha comprovat que així l'alumnat es distrau menys i atén a les explicacions.
- La professora té la taula al davant de tots, al costat de la pissarra, de cara a l'alumnat.
- Com fem classe en una aula on podem moure les taules, aquesta distribució la podem canviar sempre que calga per realitzar diferents activitats, com per exemple, quan treballem cooperativament.

8.5. Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge.

Les activitats que s'utilitzaran en cada unitat didàctica les classifiquem de la següent manera:

1. En funció del moment:

- 1.1. **Activitats d'iniciació-motivació:** tenen com a objectiu explorar els coneixements previs de l'alumnat i aconseguir la seua motivació, com per exemple visualització de vídeos o anàlisi de vinyetes de còmic.
- 1.2. **Activitats de desenvolupament:** són les que s'utilitzaran en el procés d'ensenyament aprenentatge per a desenvolupar els continguts de cada unitat.
- 1.3. **Activitats de síntesi:** per relacionar els conceptes vistos en la unitat, elaborarem esquemes, resums, infografies, cal·ligrames, lectura comprensiva, mapes conceptuals o jocs (sopa de lletres, mots encreuats...)
- 1.4. **Activitats d'avaluació:** són les destinades a rebre dades de com està evolucionant el procés didàctic i detectar les mancances que té l'alumnat per a establir elements de millora o rectificació. Es realitzaran al llarg de tota la UD observant els resultats del treball fet a classe i la prova escrita que es realitzarà cada dos unitats.

2. En funció del grau de mobilització de competències:

Per a aprofundir en els continguts i en l'adquisició de competències, s'utilitzaran les Unitats Didàctiques Integrades (UDIS). S'anomenen integrades perquè integren tots els elements curriculars – projecte Atlàntida. Aquestes es basen en una seqüenciació del treball que anem a realitzar de la següent manera:

- 2.1. **Exercicis.** Mecanitzar coneixements i consolidar aprenentatges elementals, de tal forma que es pugui comprovar el domini adquirit d'un determinat coneixement.
- 2.2. **Activitats.** Suposen una major complexitat de processos mentals, per tant, consisteixen en adquirir les habilitats i destreses necessàries per a comprendre conceptes a través de resolució de problemes econòmics, anàlisi de gràfiques i taules, pràctiques a l'ordinador o visualització de pel·lícules i documentals, realitzant posteriorment una fitxa sobre els conceptes econòmics que allí apareixen.
- 2.3. **Tasques.** Conjunt d'accions orientades a la resolució d'un problema relacionat amb l'objectiu general de cada unitat didàctica, que permet elaborar un producte final.

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB ALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS.

No podem oblidar que els/les estudiants no són homogenis i que la nostra actuació docent ha de respondre a totes les necessitats, per tant, hem d'adaptar la programació a la realitat del grup i a cada estudiant en particular. Per això, la professora en qualsevol moment del curs en el que detecte que el progrés d'un/a alumne/a no és l'adequat, establirà mesures de reforç educatiu per a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per continuar el procés educatiu amb èxit.

Per atendre a la diversitat de l'alumnat del nostre centre, partim de la **Llei Orgànica 2/2006** de 3 de maig d'Educació, amb les modificacions establertes en l'apartat 57 de la **Llei Orgànica 8/2013** de 9 de desembre per a la Millora de la Qualitat Educativa. En el capítol I del títol II "Equitat en l'Educació", aquesta llei estableix que *"correspon a les Administracions educatives assegurar els recursos necessaris per a que l'alumnat que necessita una atenció educativa diferent a la ordinària, per presentar necessitats educatives especials, per dificultats específiques d'aprenentatge, TDAH, per les seues altes capacitats intel·lectuals, per haver-se incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar, puguen aconseguir el màxim desenvolupament possible de les seues capacitats personals, i en tot cas, els objectius establerts amb caràcter general per a tot l'alumnat."*

No podem deixar de banda en aquest apartat el que disposa l'article 1 del capítol 1 del **Decret 104/2018**, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, *"aquest decret té per objecte establir i regular els principis i les actuacions encaminades al desenvolupament d'un model inclusiu en el sistema educatiu valencià per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constituïsquen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, en especial d'aquelles que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió"*

Les **mesures de flexibilització per atendre a la diversitat** són:

A) Relatius als elements personals:

- Relacions professorat-alumnat**: fomentar la participació de tot l'alumnat, utilitzant el diàleg i el debat com una eina per a la construcció de coneixements, a través del raonament i el contrast d'idees.
- Relacions entre l'alumnat**: fomentar la intervenció de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la realització d'activitats de caràcter cooperatiu, formant grups heterogenis i repartint les tasques segons les capacitats dels seus components, la qual cosa permet la participació de tothom i que l'alumnat més avançat done suport a aquell que ho necessita.

B) Relatius als materials i organització:

- Diversificar materials i recursos**: seleccionar i utilitzar els recursos necessaris per atendre les necessitats de l'alumnat, diversificant les activitats d'aprenentatge per assolir un mateix objectiu.
- Tècniques d'estudi i organització del treball**: elaborar esquemes, resums, lectura comprensiva o mapes conceptuals per a connectar conceptes.
- Temps**: equilibrar els temps de treball dels diferents agrupaments.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES

10.1. Organització de les unitats didàctiques.

Per a la realització de les presents unitats didàctiques, s'ha tingut en compte les propostes educatives del currículum de la programació d'ESO.

L'enfocament parteix sempre de l'acció, ja que es considera que és el mètode més adequat per permetre que l'alumnat participe, siga creatiu, actiu, autònom, curiós i crític.

Procurant que les àrees es relacionen, es complementen i tinguen un eix transversal; és un aprenentatge des de la vida i per a la vida. També està pensada per atendre a la diversitat que es presenta dins de l'aula, preparant diverses activitats i diversos agrupacions.

10.2. Distribució temporal de les unitats didàctiques.

A l'hora de seqüenciar les unitats didàctiques, s'ha tingut en compte les 2 sessions setmanals per a 3r d'ESO, les vacances, les activitats extra-escolars i les activitats d'avaluació, amb l'objectiu de coincidir el màxim la programació amb la realitat. S'ha seguit el calendari del curs, sent aquest aproximat, ja que s'aniran fent les modificacions convenients per a poder adaptar-se a les necessitats de l'alumnat.

El detall del nombre de sessions programades per a cada unitat didàctica segons el curs és el següent:

3r ESO			
UNITATS DIDÀCTIQUES	SESSIONS	BLOC	AVALUACIÓ
UD0. Economia del futur	7	1, 2	1a
UD1. Economia i ferramentes per a aprendre	7		
UD2 Les famílies i les empreses.	8		
UD3. L'estat i el sistema tributari.	10	3	2a
UD4. Entorn Laboral.	10		
UD5. Estabilitat de preus.	6	3, 4	3a
UD6. Producció i creixement sostenible	6		
UD7. Projecte solidari	11		
TOTAL SESSIONS	66		

11. ELEMENTS TRANSVERSALS

11.1. Foment a la lectura.

L'alumnat ha de ser capaç d'adquirir la competència lectora necessària per a accedir a les fonts d'informació (lectura instrumental), així com practicar la lectura com a enriquiment personal (lectura literària). Per tant, és necessari, en primer lloc, introduir el foment de la lectura en el quefer diari, en qualsevol activitat o text proposat per la professora, assegurant-se de que l'alumnat compren el seu contingut. En segon lloc, cal destacar la importància de la premsa pel seu caràcter motivador, perquè l'alumnat practicarà la lectura, i a més a més, es mantindrà informat sobre temes d'interès social. En diverses unitats didàctiques se'ls entregaran notícies econòmiques en format paper i digital apropant a l'alumnat a la realitat que els envolta.

11.2. Ús adequat de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Tenint en compte els avanços científics i tecnològics existents en ple segle XXI, resulta il·lògic no aprofitar-los en l'àmbit de l'educació. Les noves tecnologies de la informació i la comunicació eliminen barreres espai-temporals, flexibilitzen l'ensenyament, afavorixen l'aprenentatge cooperatiu i l'autoaprenentatge, adapten els mitjans i les necessitats a les característiques de l'alumnat i ajuden a comunicar-se i a interaccionar amb el seu entorn.

L'ús de les TIC és important en la matèria d'Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial ja que per a l'alumnat afavorirà positivament el seu aprenentatge i la seua motivació, i per al professorat perquè ens servirà com a suport per a les nostres explicacions.

Des de les primeres unitats didàctiques es proposarà la recerca d'informació guiada pel professorat, donant un tracte racional a l'ús de les TIC, ja que s'ha d'ensenyar als adolescents a utilitzar correctament totes les eines i instruments que tenen a l'abast. Així mateix, s'empraran programes de presentacions per exposar treballs, processadors de textos per a elaborar treballs escrits o els fulls de càlcul per a ordenar dades i crear gràfics.

11.3. Emprenedoria.

L'alumnat ha d'assolir un esperit emprenedor no sols en la seua etapa educativa, sinó també mantenir-lo i millorar-lo en la seua vida futura. Des d'aquesta matèria es fomentarà la iniciativa personal per a convertir les seues idees en actes, aprenent dels seus errors. Per aconseguir un resultat positiu, han de tenir il·lusió, han de ser creatius, han de ser capaços

d'assumir riscos i innovar, han de cooperar conjuntament per a tenir la capacitat de planificar i organitzar les tasques a realitzar. D'aquesta manera podran prendre les decisions adequades per a que el producte final siga un èxit, actuant amb responsabilitat i solucionant els conflictes de manera pacífica.

11.4. Educació cívica i constitucional.

Des de totes les unitats didàctiques de la matèria es planteja que l'alumnat pugui construir autònomament i racionalment les seues normes i valors a través dels següents elements transversals:

ELEMENTS	OBJECTIU
Igualtat efectiva	Anàlitzar críticament la realitat i rebutjar actituds sexistes en tots els àmbits
Drets humans i pau	Educar en i per la llibertat i la solidaritat, la convivència democràtica i el respecte als drets fonamentals, per aconseguir la integració de tot l'alumnat i formar ciutadans responsables. Apostar per una solució
Desenvolupament sostenible i el medi ambient	Conèixer l'impacte de la intervenció humana i la repercussió dels processos de producció en el medi ambient. Fomentar un consum responsable per reduir la sobreexplotació de la naturalesa, adquirint hàbits de

Per a ensenyar en valors cal una proposta "oberta i flexible" de valors bàsics, que estiga consensuada en la comunitat educativa i que s'expressi en el Projecte Educatiu de Centre. Els valors bàsics són aquells que fonamenten la convivència en una societat democràtica: la tolerància, el respecte, la llibertat, la pau, la cooperació i la igualtat.

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- Visita a una empresa local.
- Cambra de comerç de Dénia.
- Taller "finanzas para todos".
- Xarrades i taller escol·lar joves emprenedors.
- Mercat/Cistella solidària.

13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

El pla d'avaluació de la pràctica docent inclou els següents elements:

- a) L'adequació dels objectius, continguts i criteris d'avaluació a les característiques i necessitats de l'alumnat.
- b) Els aprenentatges assolits per l'alumnat.
- c) La programació i el seu desenvolupament i, en particular, les estratègies d'ensenyament, els procediments d'avaluació de l'alumnat, l'organització de l'aula i el aprofitament dels recursos del centre.
- d) La idoneïtat de la metodologia i dels materials curriculars.
- e) Les relacions amb el/la tutor/a i, si escau, amb les famílies.

Per a dur a terme aquesta autoavaluació de la pràctica docent, s'utilitza una taula valorativa que conté els diferents elements citats.

A més a més, l'alumnat ha de reflexionar sobre el paper que el professorat fa en el procés d'ensenyament-aprenentatge, per això, se'ls passarà una rúbrica per a que puguin expressar el que pensen.

13.1. Valoració de l'ajustament de la programació i els resultats.

Una vegada realitzada la valoració de la pràctica docent, la qual hem sistematitzat amb l'emplenat de les anteriors taules, en el departament procedim a verificar la sintonia entre la programació didàctica prevista a principi de curs i els resultats obtinguts en el curs en finalitzar aquest.

13.2. Procediments de comunicació amb l'alumnat, professorat i famílies sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Entès aquest apartat com el conjunt de tasques que realitza tot el professorat per a ajudar cada estudiant en el seu procés educatiu, així com en el seu desenvolupament personal i social, suposa la realització d'activitats dirigides a l'alumnat, a la col·laboració amb les famílies i a l'adequada coordinació amb la resta del professorat que imparteixin docència en el mateix grup, sota la supervisió de l'orientadora del centre.

Els mecanismes de comunicació prevists són:

ALUMNAT	Individual	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Entrevistes individuals per recollir informació sobre els seus interessos i la seva situació i integració en el grup. ▫ Seguiment de cada alumne/a en el seu procés d'aprenentatge. ▫ Exercicis d'autoavaluació, perquè reflexione sobre el seu esforç, comportament, estil de relació personal, etc. ▫ Informació individual sobre els resultats de l'avaluació, a partir de la qual es donaran les recomanacions adequades perquè millore el seu
	Grupal	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Informar l'alumnat a principi de curs, dels seus drets i deures, del reglament de règim intern del centre. En cada unitat d'objectius, competències...
FAMÍLIA		<ul style="list-style-type: none"> ▫ Entrevistes individuals amb cada família a través del tutor/a per a informar-los sobre com transcorre el progrés dels seus fills i filles en la matèria d'Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial. ▫ Utilització de la Web família, per a mantenir una comunicació bidireccional pares - professorat, informant sobre fets rellevants del dia a dia.
PROFESSORAT		<ul style="list-style-type: none"> ▫ Reunions amb la resta del professorat del grup, per a analitzar les dificultats que aquests puguin presentar degudes a deficiències instrumentals, problemes d'integració, etc. ▫ Avaluar conjuntament a l'alumnat i el procés d'ensenyament/aprenentatge. ▫ Planificar activitats extraescolars i complementàries.